

መጽናዕት ጥዕና ደቂ ኣንስትዮ (WHNS)

ማሕበር ግምቢ ዘብዓኛ ብዛዕባ ኸንክን ጥዕና ደቂ ኣንስትዮ ሓበሬታ ዝኣከበ ሓደ እዋን እተገብረ መጽናዕት ኢዩ ተመክሮታትን ድሌታትን ከምኡውን ብልዕቲ ጓል ኣንስተይቲ ምቕራጽ/ምቕራጽ (ምኸንሻብ):: እቲ መጽናዕት ኹብ ሕዳር 2020 ክሳብ ሰነ 2021 ኣብ ኣርባዕተ ዓበይቲ ኸተማታት እዩ ተገይሩ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ (ኣትላንታ ሚናፖሊስ ኒው ዮርክ ከምኡውን ዋሽንግተን ዲ. ሲ.)

ብቕዕ ምኺን

ዕድመ ደቂ ኣንስትዮ
18 ክሳብ 49

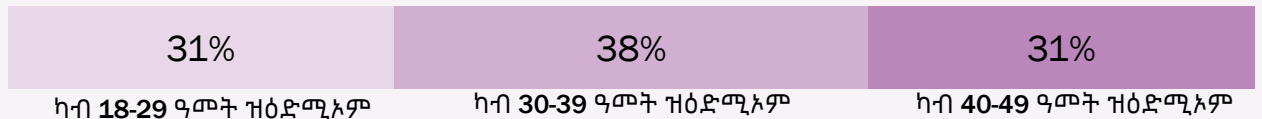
ተወሊዳ ወይ ኣደ እያ ነይራ ኣብ እትውለድ ሃገር ምኸንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ልሙድ እዩ

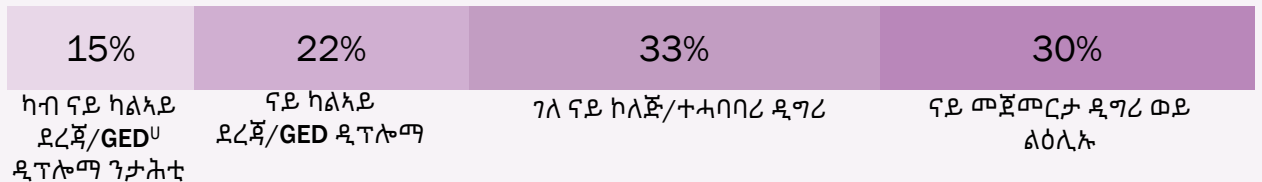
ሓደ ኹብቲ እተዘረበ ቋንቋታት መጽናዕቲ

ኣብቲ መጽናዕት እተኸፈሉ 1,132 ኣንስቲ

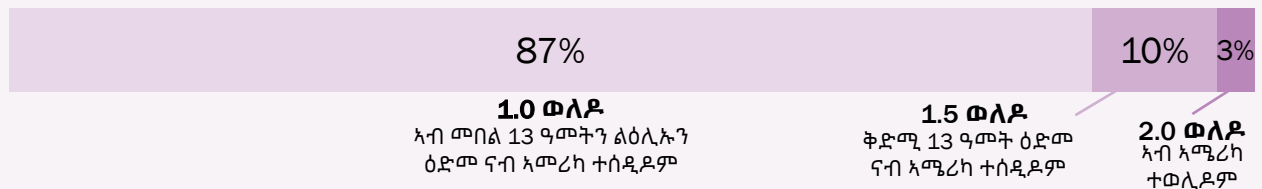
ክሊ ዕድመ

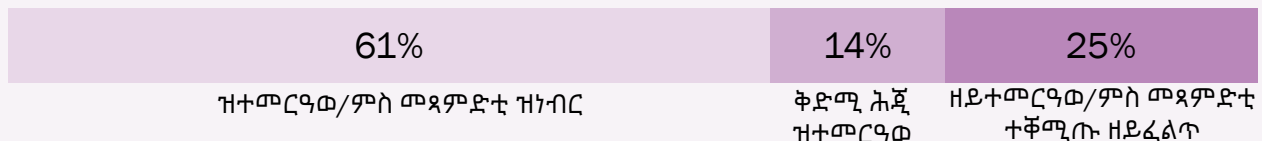
ደረጃ ትምህርቲ

ናይ ስደተኛ ወለዶ

ኩነታት ሓዳር

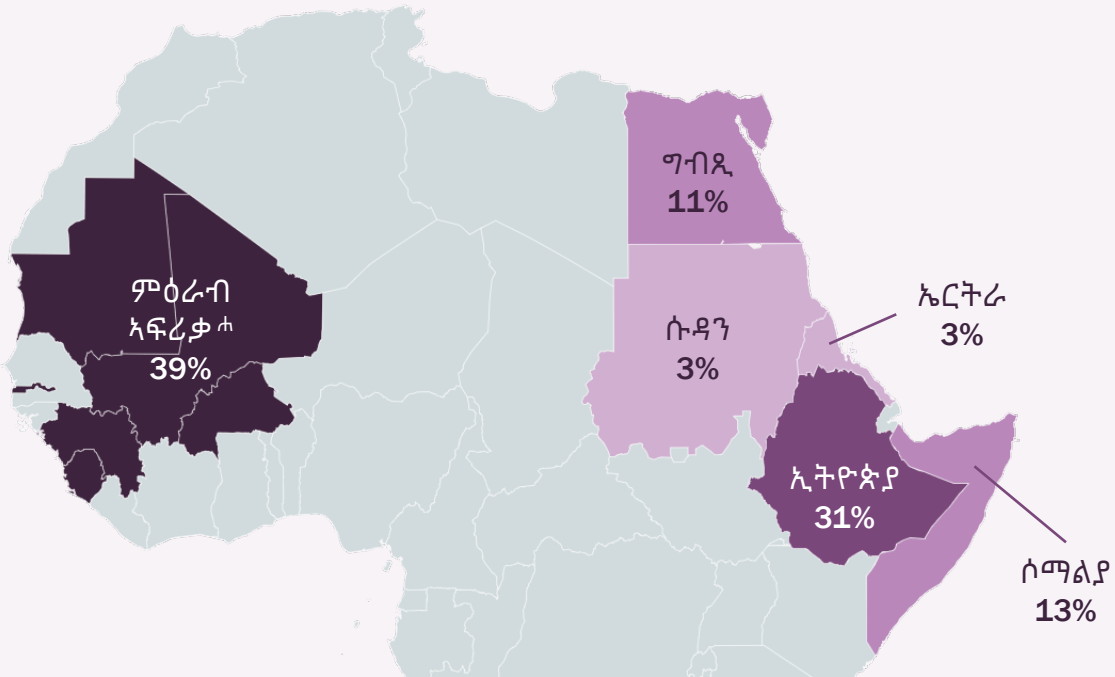
^ሀ ኣሓሻዊ ልምዓት ትምህርቲ

አብቲ መጽናዕቲ እተኻፈሉ

1,132 አንስቲ

መበቆል ሃገር^{ለ*}

^ለ እታ ዓል አንስተይቲ አብ ብቑዕነት ዘለዎ ሃገር እንተዘይተወሊዳ ናይ ትውልዳ ሃገር ወይ ናይ ኣይ ናይ ትውልዳ ሃገር።

^ሐ ምዕራብ አፍሪቃ ንቡርኪናፋሶ፣ ጋምብያ፣ ጊኒ፣ ማሊ፣ ሞሪታንያን ሴራሊዮንን የጠቓልል።

* ካርታ መበቆል ሃገር ብ © GeoNames, Microsoft, OpenStreetMap, TomTom ዝሰርሕ

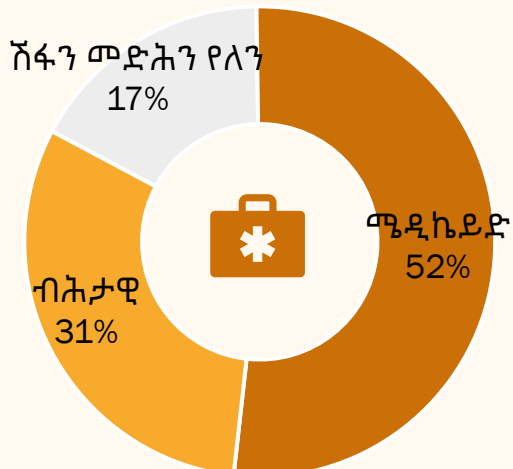
ተበጻሕነት ክንክን ጥዕና ንኹለን አብቲ መጽናዕቲ ዘለዎ ደቂ አንስትዮ

ናይ ጥዕና መድሕን

ተርጓሚ

ልዕሊ ፍርቂ ዝኹኑ (52%) ሜዲኬይድ ነይርዎም።

27% ተርጓሚ ኪመርጹ ኸለዉ ናብ ኣላዪ ኸንክን ጥዕናኦም ምብጻሕ ።
አብ መንጎ እተን ኪመርጹ ዚመርጹ አንስቲ ተርጓሚ 2 ኹብ 3 (66%) አብታ ንመወዳእታ ግዜ ዝገበርዎ ምብጻሕ ።

ጥዕና ምፍራይ

77%

ካብ ኩለን መጽናዕቲ እተገብረለን ኣንስቲ ናይ ጎሎ መርመራ ወይ ፓፕ ኣብ ዝሓለፈ 3 ዓመት እተገብረ ስሚንቶ፣ 17%ፈተና ኣጋጢሙኒ ኣይፈልጥን፣ 6% ኣደ 4 ወይ ቅድሚ ኣያሎ ዓመታት

51%

ካብተን ኣብቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ደቂ ኣንስትዮ፡ መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቂሙን ከምዝፈልጡ ሓቢረን። ካብተን መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቂሙን ዝፈልጡ ደቂ ኣንስትዮ፡ 29% ኣብ ዝሓለፉ 30 መዓልታት ተጠቂሙን ነይረን።

31%

ውሉድ ዘለወን ኣንስቲ ብሲ-ክፍሊ እተላእከ ጸብጸብ።

18%

ካብተን ጾታዊ ርክብ ፈጸሙን ከምዝፈልጡ ዝገለጹ ደቂ ኣንስትዮ፡ ናይ መጀመርታ ጾታዊ ርክብ ኣብ ዝፈጸማሉ ግዜ ትሕቲ 18 ዓመት ዕድሜ እየን ነይረን፡ 59% ካብ 18 ክሳብ 24 ዝዕድሚኣን ነይረን ከምኡ'ውን 23% 25ን ልዕሊኡን ዝዕድሚኣን እየን ነይረን።

ናይ ምክንያብ ተመኩሮ

ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ንምቕራጽ-ኣካል/ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ (ምክንያብ)፡ ብሰንኪ ባህላዊ፡ ሃይማኖታዊ፡ ወይ ካልኣት ዘይሕክምናውያን ምክንያታት ንግዳማዊ ኣካል ስርዓተ-መፍረ ደቂ ኣንስትዮ ብኸፈል ወይ ምሉእ ብምሉእ ምእላይ ወይ ኣብ ኣካላት ብልዕቲ ደቂ ኣንስትዮ ዝበጸሕ ካልእ መጉዳእቲ ዘጠቓልሉ ኩሎም መስርሓት ብምባል ይገልጹ።¹

ልዕሊ ፍርቂ ካብተን ኣብቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ደቂ ኣንስትዮ ምክንያብ ከምዘጋጠሙን ጸብጸቡን።

55%

ተመክሮ ዘለዎ ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ/ሲ

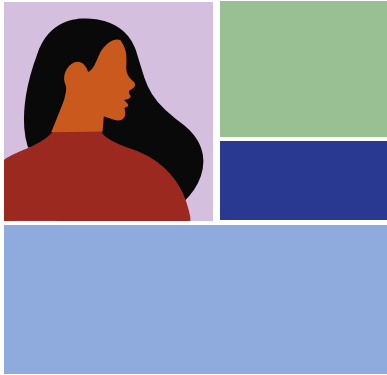
45%

ተመክሮ ኣይነበሮን ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ

¹ ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ምወላ ህዝቢ ሕቡራት ሃገራትን ምወላ ህጻናት ሕቡራት ሃገራትን (UNICEF)። (1997)። ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ፡ መላግቦ መግለጺ WHO(ውድብ ጥዕና ዓለም)/UNICEF/UNFPA ውድብ ጥዕና ዓለም <https://apps.who.int/iris/handle/10665/41903>.

ተመክሮ ደቂ አንስትራ ምክንያታዎች ደቂ አንስትራ ብመበቆል ሃገር

ሚእታዊት እትን ካብ ነፍሲ ወከፍ ሃገር ዝመጸ ደቂ አንስትራ ኤፍ. ጂ. ኤም. /ሲ.

መዳኒ መዕራብ ኣፍሪቃ ዚርከብ ሃገራት ቡርኪና ፋሶ ጋምብያ ጊኒ ማሊ ማውሪታንያ ሴራ ሎንዮንግጋ።

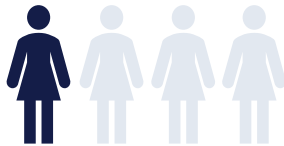
- ሰማልያ: 74%
- ሃገራት ምዕራብ ኣፍሪቃ፡ 59%
- ኤርትራ: 55%
- ሱዳን: 51%
- ኢትዮጵያ: 45%
- ግብጺ: 34%

፡፡ ምሃራት ምዕራብ ኣፍሪቃ ንቡርኪናፋሶ፡ ጋምብያ፡ ጊኒ፡ ማሊ፡ ሞሪታንያን ሴራሊዮንን የጠቓል።

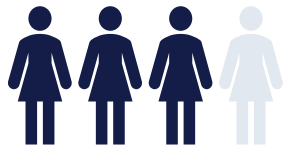
ብዕድመ

ምክንያታዎች ደቂ አንስትራ ዘለዎን ደቂ አንስትራ ብጉጅለ ዕድመ

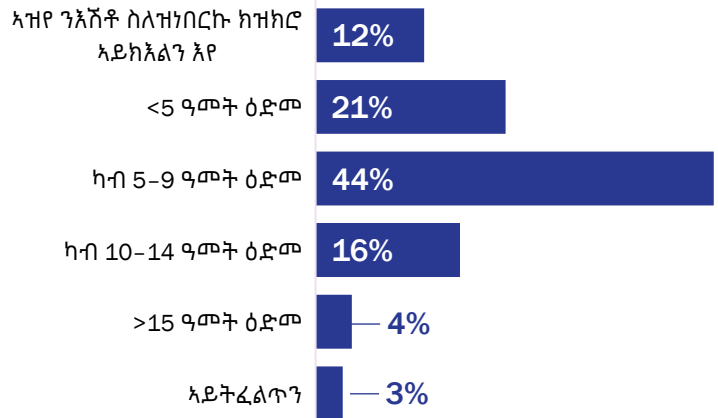
1 ካብ 4 (25%) ካብ 18-24 ዓመት ዝዕድሚኡን ደቂ አንስትራ ምክንያታዎች ኣጋጢሞቶ እዩ።

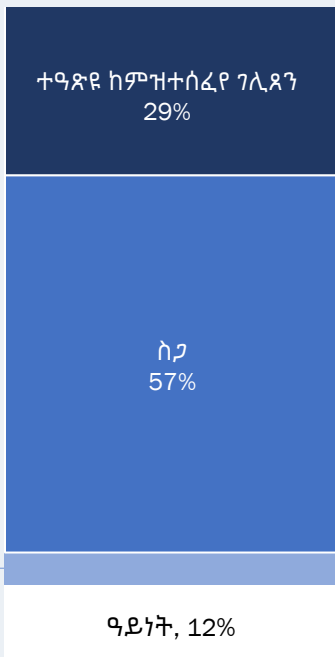
ዳርጋ 3 ካብ 4 (69%) ካብ 40-49 ዝዕድሚኡን ደቂ አንስትራ ምክንያታዎች ኣጋጢሞዎን ነይሩ።

ምክንያታዎች ደቂ አንስትራ ኣብ ምክንያታዎች ደቂ አንስትራ/ሲ

ብዓይነቱ ምክንያታዎች ደቂ አንስትራ/ሲ

- 29% ከባቢ ብልዕተን ተዓጽዖ ከምዝተሰፈረ ገሊጸን።
- 57% ስጋ ካብ ከባቢ ብልዕተን ከምዝተኣልዮ ገሊጸን።
- 2% ድማ ከባቢ ብልዕተን ከምዝተቐርጸ ነገር ግን ስጋ ከምዘይተኣልዮ ገሊጸን።
- 12% ዘጋጠመን ዓይነት ምክንያታዎች ኣይፈልጥን ነይረን።

ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ዜተሓሳስበን ጥዕና

ምስተን 49% ምክንሻብ ዘዩጋጠሙን ደቂ ኣንስትዮ ክነጻጸሩ እንከለዎ 67% ጸገም ሕርሲ ከምዘጋጠሙን ሓቢረን። እዚ ድማ ድሕሪ ሕርሲ ዘጋጥም ምፍሳስ ደም፡ ካብ ሕርሲ ዝስዕብ ሰፊሕ ንብዓት ርሕሚ ወይ ህጹጽ እዋን ሲ-ሴክሽን የጠቓልል።

ምስ 23% ካብተን ምክንሻብ ዘዩጋጠሙን ደቂ ኣንስትዮ ክነጻጸር ከሎ 47% ጸገም ጥዕና ስርዓተ-መፍረ ከምዘጋጠሙን ጸብጺበን። እዚ ድማ ኣብ ወርሓዊ ጽግዖት ኣብ ምሕላፍ ደም ምጽጋም፡ ሽንቲ ኣብ ምሕላፍ ምጽጋም፡ ምቕንዛው ኣብ ምሻን ወይ ብዙሓት ረክስታት ሻምብቆ ሽንቲ የጠቓልል።

ምስ 17% ካብተን ምክንሻብ ዘዩጋጠሙን ደቂ ኣንስትዮ ክነጻጸር እንከሎ 44% ጸገማት ስርዓተ-መፍረ ጸብጺበን። ምክንሻብ፡ እዚ ድማ ኣብ እዋን ጸታዊ ርክብ ቃንዛ ወይ ምፍሳስ ደም የጠቓልል።

35% ምስ 24 ሚእታዊት ደቂ ኣንስትዮ ኪነጻጸሩ ኸለዉ ንሓያሎ ሰሙናት ከም ዚጉህዩ ጸብጺቡ ብዘይ ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ/ ሲ.

ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ምስ ኣላዪት ሕሙማት

58% ፍኹስ ይብላካ ምስ ጥዕናኦም ብዛዕባ ምምይያጥ ኣላዪ ኸንክን ።

31% ብዛዕባ ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ምስ ኣደ ኣላዪ ኸንክን ጥዕና ።

ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ/ሲ ኣረኣእያ ኹለን መጽናዕቲ እተገብረለን ኣንስቲ

91% ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ደው ኬብል ከም ዘለዎ ይኣምኑ።

87% ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ብዕድመ ምስ ደፍኡ ጸገማት ጥዕና ኬምጽእ ከም ዚኸእል ይኣምኑ

82% ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ብሃይማኖት ከም ዚድለ ኣይኣምኑን እዮም።

